

FEITEN EN COMMENTAREN OVER ALCOHOL EN DRUGS

113-de jaargang no. 3

mei-juni 2013

ALCOHOL TOONT KEERZIJDE VAN TOLERANTIE

De overheid voert inmiddels ruim 26 jaar een matigingsbeleid met betrekking tot alcoholgebruik. In 1986 startte de bewustwordingscampagne "Drank maakt meer kapot dan je lief is". In de dertig jaar daarvoor was het Nederlandse alcoholgebruik per inwoner verontrustend toegenomen. In 1985 dronken we per inwoner viermaal zoveel alcohol als in 1955.

De periode van snel oplopend alcoholgebruik, was ook de periode van het motto "dat moet toch kunnen". Een periode van snel toenemende tolerantie tegenover het anders zijn. Tolerantie was al drie eeuwen een kenmerk van de Nederlandse samenleving. Vervolgens uit andere landen hadden hier altijd een plaats gevonden om te leven en te werken. Joden uit Portugal en Oost Europa, Franse Hugenoten, Hernhutters uit Bohemen, waren hier opgenomen en Nederlanders geworden. Na 1950 kwam een nieuwe golf van immigranten op gang.

Naast toenemende diversiteit van afkomst, ontstond er ook een steeds toenemende diversiteit van gewoonten. Mede gevolg van de nog steeds voortschrijdende emancipatie. Onder het motto "dat moet toch kunnen" werd meer ruimte gevraagd voor crematie, voor euthanasie, voor homohuwelijk, voor abortus, voor druggebruik, enzovoorts.

Niet alle vormen van tolerantie hebben positief uitgewerkt op de samenleving. Door de toenemende diversiteit binnen onze cultuur raakte de tolerantie verder opgerekt. Het grote goed "tolerantie" raakte sleets, ontaardde op sommige gebieden in onachtzaamheid of onverschilligheid. Individuele acceptatie van druggebruik bijvoorbeeld, heeft ons opgezadeld met grote aantallen verslaafden.

Daarnaast vond in de tweede helft van de vorige eeuw een voortschrijdende individualisering van de samenleving plaats. Gecombineerd met het motto van "dat moet toch kunnen" heeft dat de onderlinge solidariteit binnen de samenleving doen afnemen.

Met betrekking tot alcohol was er niet alleen sprake van toegenomen tolerantie tegenover nieuwe aspecten van alcoholgebruik, zoals alcoholgebruik door vrouwen of door jongeren. Er was ook sprake van toenemende tolerantie tegenover onbetwistbaar afkeurenswaardige zaken als openbare dronkenschap, of misleidende reclame. Drinken beneden de leeftijdsgrens? Dat moet toch kunnen. Stomdronken op je zestiende? Daar groeien ze wel overheen. En zo ging het van kwaad tot erger.

Uit de hand lopen van alcoholgebruik raakte meer en meer geaccepteerd. Er waren toch medische voorzieningen voor de verslaafden? Daar konden de problemen op worden afgeschoven. De zorgzaamheid verdween uit de samenleving, zowel individueel als sociaal. Tot 1986 keek de overheid toe zonder in te grijpen. Alcoholproblemen waren individuele medische problemen die individuele zorg vereisten. Pas in de alcoholnota van 1986 werd erkend dat alcohol ook een maatschappelijk probleem vormde.

Het probleem werd verder vergroot doordat er vanaf omstreeks 1960 steeds meer laaggeprijsde drank in de supermarkten verscheen. De lage prijzen daar, leidden tot een toename van het aantal regelmatige drinkers en een toename van het aantal gelegenheden waarbij drank op tafel kwam. Daardoor ging alcohol er meer en meer bijhoren. Alcohol werd een vast onderdeel van het dagelijkse of wekelijkse boodschappenlijstje.

Het wordt nu gek gevonden als je niet drinkt. Er wordt je tekst en uitleg gevraagd. Niet-drinken is het enige verschijnsel waartegenover de tolerantie is afgenomen.

dr.ir. D. Korf

Ierland maakte verlaging alcoholaccijns ongedaan

In 2009 verlaagde de Ierse regering de accijns op alcoholhoudende dranken met maar liefst 20 procent. Dat pakte slecht uit voor volksgezondheid en openbare veiligheid. Met ingang van 2013 is de toestand van vóór 2009 hersteld, en is de accijns op wijn nog extra verhoogd.

De verlaging van 2009 was zuiver ingegeven door economische argumenten, en had niets van doen met volksgezondheid. Door de veranderde wisselkoersen, had het land in toenemende mate te kampen met het inkopen van drank aan de andere kant van de grens. Ierland heeft belangrijke bier en whisky industrieën en die zagen hun greep op de markt verloren gaan. De regering gaf gehoor aan de lobby van die industrieën en ging over tot een drastische verlaging van de accijnzen.

Inmiddels zijn de wisselkoersverhoudingen weer bijna op het oude niveau. De alcoholconsumptie is sinds 2009 fors toegenomen. Dat heeft nadelige gevolgen met zich meegebracht, die steeds zichtbaarder zijn geworden. Economisch is er nu geen reden meer voor de verlaagde accijnsheffing. Uit een oogpunt van volksgezondheid en veiligheid is er daarentegen alle reden om de accijnzen te verhogen. Dus heeft de Ierse regering besloten om de oude tarieven in ere te herstellen, en er voor wijn zelfs nog wat bovenop te doen.

Het herstel van de oude situatie levert Ierland extra accijnsinkomsten van ongeveer 200 miljoen euro op. Op zichzelf een aardig bedrag. Maar het staat in geen verhouding tot de uitgaven van de staat wegens alcoholische problemen van 3700 miljoen euro.

Ook vóór 2009 kende Ierland al een enorm alcoholprobleem. Alcohol is er relatief goedkoop, en er wordt gestunt met verlaagde prijzen. Vooral de supermarkten hebben bijna voortdurend stunts voor bier.

Een stuurgroep voor het beleid ten aanzien van verslavende middelen, heeft de regering geadviseerd om het voorbeeld van Schotland te volgen en voor alcoholhoudende dranken een minimumprijs per eenheid alcohol vast te leggen. Dat gaat prijsstunten tegen. De Ierse alcoholindustrie is zoals verwacht kon worden fel tegen dat advies in de oppositie gegaan. Verder laat de Europese Commissie onderzoeken of een minimumprijs geen (verboden) handelsbelemmering vormt. De uitkomst van één en ander is dus zeer onzeker.

ZWITSERLAND GEEFT ALCOHOLBRANCHE VRIJ BAAN

In Zwitserland is alcoholhoudende drank de laatste jaren relatief steeds goedkoper geworden. Bovendien wordt er drank aangeboden tegen stunts. Desondanks wil de Bundesrat in de nieuwe alcoholwet die in de maak is, geen maatregelen met betrekking tot de prijs van alcohol vastleggen.

De prijzen van alcoholhoudende dranken zijn in Zwitserland al jaren achtergebleven bij de inflatie. Ieder jaar konden de Zwitsers meer drank kopen voor hun uurloon. Ook in vergelijking met levensmiddelen bleef de prijs van drank achter.

Statistische onderzoeken hebben in diverse landen laten zien dat prijsverhoging de consumptie afremt. Dat geldt in het bijzonder voor de jongste drinkers omdat die gewoonlijk weinig geld hebben, en voor de forse drinkers omdat die het sterk voelen in hun portemonnee. De twee groepen waarvoor matiging het sterkst nodig is, worden door de maatregel het sterkst getroffen.

fen. De echt matige drinkers voelen hem nauwelijks.

Vermindering van de consumptie door de forse drinkers, is macro-economisch zeer gewenst omdat die direct leidt tot vermindering van de uitgaven voor gezondheidszorg en politie en vermindering van de kosten voor verzekeringen.

In het eerste ontwerp (d.d. juni 2010) voor herziening van de Zwitserse alcoholwet was de bepaling opgenomen dat de publieksprijs voor drank tenminste kostendekkend moest zijn. Dus inkoopsprijs plus winkelkosten. Een minimale eis, maar beter dan niets. Zo zou er in ieder geval een bodem gelegd worden onder de stunts.

In het herziene ontwerp, dat de Bundesrat afgelopen maart publiceerde, is geen enkele maatregel met betrekking tot de drankprijzen meer te vinden. De Zwitserse verslavingszorg en preventieorganisaties hebben protest aangetekend. Zij zijn van mening dat de belangen van de volksgezondheid hiermee opgeofferd worden aan commerciële belangen.

Het woord is nu aan het parlement.

HEINEKEN VERKOOPT AGRESSIE
IN EEN BLIKKIE OF EEN FLESSIE
TROUBADOUR JOOP VISSER

ÉÉN OP VIER STUDENTEN IS PROBLEEMDRINKER

Volgens een gebruikelijke definitie wordt iemand die meer dan drie glazen alcohol per dag consumeert een probleemdrinker genoemd. Onderzoek door een team van Universiteit Maastricht onder Nederlandse studenten laat zien dat één op de vier van hen als probleemdrinker beschouwd moet worden.

De consumptie van alcohol leidt zowel tot direct optredende gevolgen als tot gevolgen die zich pas na meerdere jaren voordoen. Bij een consumptie van drie glazen of meer per dag, beginnen de snel optredende gevolgen zichtbaar en voelbaar te worden. Dat kan variëren van gaten in het geheugen ("black-outs") of een sterke neiging de dag met een drankje te beginnen, tot trillende handen of een kater.

De onderzoekers onder leiding van socioloog Knibbe constateerden dat studenten vaak door alcoholgebruik in het ziekenhuis terecht komen. In de meeste gevallen (ca. 80 procent) gaat het dan om verwondingen, door vallen, vechtpartijen, verkeersongelukken en dergelijke. In een kleine 20 procent van de gevallen gaat het om gezondheidsklachten veroorzaakt door alcoholgebruik (geïrriteerde slokdarm, maag, lever of alvleesklier).

Knibbe pleit ervoor om studenten meer bewust te maken van de risico's van alcoholgebruik en van de risico's van bepaalde situaties. Drinken gebeurt onder studenten vaak in een ontspannen sfeer en in gezelschap. Dat nodigt uit tot meedoen. Taken en verantwoordelijkheden worden dan even vergeten.

Het brein van een mens verkeert nog in ontwikkeling tot een leeftijd van 24-25 jaar. De meeste studenten bevinden zich dus nog in de levensfase van extra risico's.

COLOFON

De GO : tweemaandelijks voorlichtingsblad over alcohol en drugs, uitgegeven door de Stichting ANGOB. ISSN 0166-2880.

Postabonnement € 10,- per jaar.

Verantwoordelijk eindredacteur:

Dr. ir. D. Korf, Dresselhuisweg 20, 4105 DB Culemborg, tel 0345-473239, e-mail: dkorf@telfort.nl

Administratie:

W. Matla, Hof van Delftlaan 119, 2613 BL Delft, tel. 015-2126904, giro 849 058.

Artikelen voorgaande nummers:

www.angob.nl

ALCOHOL VERZUURT HET BLOED

hun probleem meestal niet

Ruim een kwart van de vrouwen geeft aan meer te drinken dan de norm van maximaal 1 glas per dag, respectievelijk 7 glazen per week. Toch erkent slechts één op de vijftienvijf vrouwen dat haar drinkgedrag problematisch is.

Bij een kleine enquête (minder dan 200 deelnemers) gaf 28 procent van de ondervraagden aan meer alcohol te drinken dan 7 glazen per week. Meer dan de helft van die veeldrinksters zou willen minderen met haar alcoholgebruik (18 procent van de ondervraagden).

Dat zoveel vrouwen willen minderen, kan een gevolg zijn van een maatschappelijk taboe op dronken vrouwen. De omgeving spreekt eerder schande van een vrouw die veel drinkt dan van een man die hetzelfde doet. Vrouwen zijn daardoor bij fors alcoholgebruik meer dan mannen maatschappelijk geprogrammeerd voor schuldgevoel en schaamte.

Een heel andere reden voor vrouwen om te willen minderen met alcoholgebruik, is de dikmakende werking van alcohol. Dat argument legt bij mannen veel minder gewicht in de schaal. Een bierbuik is nog altijd vooral een mannenzaak.

Veel vrouwen zouden dus willen minderen met alcohol. Maar iets weerhoudt hen. Dat zien zij echter niet als een probleem, want slechts een kleine vier procent erkent dat minderen een probleem is.

Regelmatig alcoholgebruik maakt de hersenen gewend aan een verhoogde concentratie van azijnzuur in het bloed. Volgens onderzoekers van de Yale University (Connecticut) draagt dat bij aan de verslaving. Stoffen met een effect als van azijnzuur, zouden daarom kunnen helpen om ontwenningverschijnselen te onderdrukken.

Alcohol wordt in de lever afgebroken tot acetaldehyde, en die stof vervolgens tot azijnzuur. Drinken van alcohol leidt ook tot een daling van het suikergehalte van het bloed. Bij een gebrek aan suiker (glucose) in het bloed, kunnen de menselijke hersenen azijnzuur (acetaat) als energieleverancier benutten.

De onderzoekers van de Yale University onder leiding van professor Graeme F. Mason, onderzochten twee groepen van drinkers. De lichte drinkers dronken maximaal twee glazen alcoholhoudende drank per week. Zij hadden in één week dus meer dagen zonder alcohol dan met alcohol. De regelmatige drinkers (door de onderzoekers "zware" drinkers genoemd) consumeerden tenminste 8 glazen per week.

De onderzoekers ontdekten dat de hersenen van regelmatige drinkers azijnzuur sneller verwerken kunnen dan de hersenen van mensen die slechts af en toe een drankje consumeren. Bij de "zware" drinkers was de concentratie aan azijnzuur in de hersenen tweemaal zo hoog als bij de lichte drinkers.

Na het drinken van alcohol kan het azijnzuurgehalte van het bloed wel een etmaal verhoogd blijven. Dagelijkse drinkers zetten hun hersenen daardoor vrijwel permanent op een dieet met een verhoogde hoeveelheid azijnzuur. De hersenen gaan hun stofwisseling daarop instellen. Er treedt dus lichamelijke gewenning op. Volgens de onderzoekers zou dit effect op zijn minst een bijdrage leveren aan verslaving.

De veronderstelling is nu dat de ontwenningverschijnselen die optreden bij stoppen met alcoholgebruik, te maken hebben met de verlaging van het azijnzuurgehalte (acetaatgehalte) in het bloed. Als die veronderstelling juist is, zouden ontwenningverschijnselen onderdrukt kunnen worden door het toedienen van stoffen met dezelfde werking als azijnzuur (acetaat).

Azijnzuur zelf lijkt niet zo geschikt voor het onderdrukken van ontwenningverschijnselen. Het is namelijk bekend dat de verwerking van azijnzuur in de lever tot weefselirritatie leidt. Dat wil je een alcoholist in ontwenning niet aandoen. Daarnaast wordt als bijproduct van de azijnzuurverbranding adenosine gevormd, een stof met een versuffende werking.

Het lijkt verder waarschijnlijk dat die weefselirritatie ook in de hersenen optreedt. Een dergelijk verschijnsel zou ten grondslag kunnen liggen aan de kater. En het zou ook te maken kunnen hebben met de vaak optredende hersenbeschadiging bij alcoholisten.

Een oude geheelonthouders-wijsheid luidde honderd jaar geleden al : in de industrie zet men alcohol om in azijn, maar in veel huishoudens gebeurt hetzelfde.

HEINEKEN STOPT SAMENWERKING MET HORECA

Heineken heeft het zogeheten strategisch partnerschap met Horeca Nederland per 31 december 2013 opgezegd. Dat levert Heineken een besparing op van 20.000 euro per jaar.

Reden voor het stopzetten van het strategisch partnerschap is de dagvaarding die de horeca-organisatie april 2012 stuurde aan Heineken, Grolsch, Bavaria en InBev. Woordvoerder Koopal van Heineken : "Het is toch een beetje te gek om een strategisch partnerschap te hebben met een partij die je dagvaart".

Genoemde dagvaarding had te maken met de "ijzeren greep" waarin de grote brouwers café-exploitanten houden. Horeca Nederland wil daar vanaf. Maar Heineken wil de horeca in zijn macht houden.

STICHTING ANGOB VRAAGT BETERE HANDHAVING LEEFTIJDSGRENS

Afgelopen maart verklaarde een meerderheid van de partijen in de Tweede Kamer zich voorstander van één leeftijdsgrens voor alle alcoholhoudende dranken bij 18 jaar. Voor bier en wijn betekende dat een verhoging van de grens van 16 naar 18 jaar.

Stichting ANGOB heeft zich direct daarna met een open brief tot de Kamerfracties gericht. Verhoging van de grens is ons inziens slechts een eerste stap bij het terugdringen van het alcoholgebruik door te jeugdigen. Die stap zal niets uitrichten indien er niet meteen een tweede stap gezet wordt, namelijk verbetering van de naleving. Tot nu toe is de naleving van de oude leeftijdsgrenzen met name in de supermarkten en horeca bedroevend slecht geweest.

De oude leeftijdsgrenzen werden reeds gesteld in de Drankwet van 1932. Dus lang voordat er in Nederland sprake was van supermarkten. Hun organisatie, het CBL, dateert van 1970. Het CBL heeft haar leden in ruim 40 jaar niet tot betere naleving van de wet kunnen brengen.

Stichting ANGOB vindt het onaanvaardbaar dat systematische wetsovertreding zo lang getolereerd is. Een aanzienlijk deel van de Nederlandse jeugd beneden de leeftijdsgrenzen heeft zich daardoor jarenlang te buiten kunnen gaan aan excessief alcoholgebruik, met alle gevolgen van dien.

Een effectief middel om de naleving van de grenzen snel te verbeteren, is elektronische leeftijdscontrole op afstand. Bijvoorbeeld met het systeem Ageviewers. Daar willen de supermarkten en het CBL echter niets van weten (zie het bericht over AH op pagina 8 van dit blad).

Het aantal ziekenhuisopnamen van jongeren met alcoholvergiftiging neemt nog steeds toe. Stichting ANGOB heeft daarom aan de politieke partijen gevraagd maatregelen uit te vaardigen die de verkoop van alcohol aan minderjarigen snel en effectief beëindigen.

BRITSE ARTSEN VRAGEN AFSCHRIK-WEKKENDE ETIKETTEN

Een grote groep medische instellingen in Groot Brittannië wil op alcohol-etiketten net zulke afschrikwekkende gezondheids waarschuwingen als op sigarettenpakjes. Daarmee moeten de hoge kosten van alcohol voor de Britse samenleving, geschat op 55 miljard pond per jaar omlaag gebracht worden.

Vasthouden aan oude tradities en gewoonten wordt de Britten met de paplepel ingegoten. Dus ook vasthouden aan de gewoonten met betrekking tot alcoholhoudende dranken. Dat heeft alcoholgebruik tot een vast onderdeel van de Britse volkscultuur gemaakt. Maatregelen om alcoholgebruik tegen te gaan, liggen daardoor politiek heel gevoelig. Alcohol staat op een voetstuk, politici draaien bij voorkeur als een kat om de hete brij heen.

Zo is Groot Brittannië één van de laatste twee landen in Europa die vasthouden aan de hoge promillagegrens voor verkeersdeelnemers van 0,8 promille. Overal elders ligt de grens bij 0,5 of zelfs 0,2 promille.

Zo zijn Engelse jongeren, samen met de Nederlandse, de zuipschuiten van Europa. En zo kreeg premier Cameron een storm van kritiek over zich heen toen hij voorstelde een minimumprijs per eenheid alcohol te willen invoeren.

Het is bij dergelijke gelegenheden altijd de vraag of een storm van protest echt uit de bevolking voortkomt, of dat hij in gang gezet is door commercieel belanghebbenden. De enorme kosten die alcohol de samenleving berokkent, maar ook de onveiligheid en verloederding op straat, maken dat de Britse regering wel moet ingrijpen. Dat ingrijpen is om bovengenoemde redenen tot nu toe een aanpak met de beruchte fluwelen handschoen.

Een zeventigtal Britse medische instellingen vindt dat een hardere aanpak nodig is. Zij hebben daarom een appèl gedaan op het Britse Lagerhuis om samen met hen de strijd tegen excessief alcoholgebruik aan te gaan.

HERSENIMPLANTAAT TEGEN VERSLAVING

Een Antwerpse neurochirurg heeft een elektrode geïmplantéerd in de hersenen van een man die zo'n twintig jaar verslaafd was aan alcohol. Die voelt zich sindsdien genezen, de zucht naar alcohol is weg.

Hoogleraar neurochirurgie D. de Ridder van het universiteitsziekenhuis in Antwerpen heeft afgelopen november een elektrode geplaatst in de hersenen van een alcoholverslaafde. De patiënt was de helft van zijn leven, zo'n twintig jaar, zwaar verslaafd aan alcohol. In de weekeinden dronk hij vrijwel aan een stuk door. Hij had al verschillende ontwenningsskuren gevolgd, maar alle tevergeefs.

Tot nu toe was bekend dat alcoholverslaving met behulp van magnetische stimulatie aan de buitenkant van de schedel voor betrekkelijk korte tijd valt

Zij hebben een lange lijst wensen opgesteld.

Zo vragen zij een verbod op sportsponsoring door alcoholfirma's, een waarschuwing op de etiketten tegen (fors) alcoholgebruik vergelijkbaar met de waarschuwingen op sigarettenpakjes, een verbod op alcoholreclame, beperking van de tijden waarop alcohol verkocht mag worden, extra accijnsheffing voor dranken die sterker zijn dan het gemiddelde van hun soort, verlaging van de strafbaarheids grens in het verkeer naar 0,5 promille en tenslotte meer mogelijkheden voor gemeenten om de verkooppunten te concentreren in bepaalde gebieden.

Het ministerie van volksgezondheid heeft al aangegeven niets te voelen voor een waarschuwing op de etiketten. De vergelijking met sigaretten gaat volgens hen niet op. Zij stellen dat sigaretten altijd slecht voor de gezondheid zijn en alcohol niet. Iets wat apert onjuist is volgens de meest recente onderzoeken naar de relatie tussen alcoholgebruik en kanker. Die wijzen namelijk uit dat er geen veilige ondergrens bestaat, waar beneden geen vergroting van de kans op kanker optreedt. Het valt ook zonder die laatste constatering trouwens moeilijk in te zien dat één sigaret veel gevaarlijker zou zijn dan één glas alcohol.

Dingeman Korf

ALCOHOL
IS
HERSENSPOELING

te onderdrukken. Dat heeft hooguit enkele weken effect.

Neurochirurg De Ridder heeft veel ervaring met het implanteren van een elektrode in de hersenen van patiënten met ernstige vormen van parkinsonisme of ondraaglijk oorsuizen. Hij had geconstateerd dat de hersengolven van die patiënten overeenkomsten vertonen met de hersengolven van alcoholisten. Hij stelde de betreffende alcoholist het experiment voor om een dergelijke elektrode in diens hersenen te implanteren. En die stemde toe.

De elektrode zit in het deel van de hersenen dat bij alcoholisten overmatig actief is. De stroompulsen van de elektrode remmen die activiteit af. De operatie is goed geslaagd, en de patiënt voelt zich genezen van zijn verslaving. De Antwerpse onderzoekers plannen nu een onderzoek met meer patiënten.

VERSLAVING OF VERVELING ?

Ik ken zoveel vrouwen, die dagelijks rond 4 uur of zelfs eerder vrolijk roepen: Zin in een wijntje ?

Na de beruchte sherry in de zestiger jaren, werd het port, daarna Bacardi met cola en het bier werd ook makkelijk uit het krat op het balkon getrokken. Een stiekeme verslaving ? De vriendinnen maken elkaar gek met hun onnadenkend gewoontegedrag. -Tennissen . . . leuk . . . gezellig, lekker gespeeld . . . kantine in . . . : "Lekker wijntje?"

Vreemd sport en alcohol, niet te rijmen en toch . . . Vrijwilligers achter de clubbar zijn er klaar voor. Blij roept men : "Wil je wat van me drinken . . . of neem zelf ook wat . . . of geef maar een rondje". De verslaving slaat onbewust toe en men beseft niet de schade die kan toeslaan.

We noemen het gewoontedrinkers, neen geen alcoholist, want "Ik weet precies hoe ver ik kan gaan". Wel is het zo, dat in deze vaak familiesfeer de kinderen ook al aan een "bubble" zitten onder het mom van "Joh, daar zit niks in". Wat een domme redenering.

Kinderen zijn in de groei, kinderen zijn zo gemakkelijk te beïnvloeden. We lezen over het beruchte comazuipen, maar de ouders zijn vaak het voorbeeld met hun gezellige gewoonte.

Waarom krijgen de mensen, die geen alcohol drinken, toch direct het stempel : "Wat ben jij ongezellig, zeg". Lieve lezers, de niet-drinkers zijn niet ongezellig, maar wel verdacht. Want het zou wel eens zo kunnen zijn dat zij getuige zijn van de belabberde karaktertrekken en het luide gedrag van deze zogenaamde "gezelligers" dat na die wijntjes blijft.

Moeilijk onderwerp in gezelschap, discussie bijna uitgesloten, want dan wordt als voorbeeld gegeven "mijn opa werd 93 en hij dronk elke dag een borrel, dus . . ." Men vergeet dan wel dat er vele duizenden "gezellige" gewoontedrinkers zijn, die in hun leven met geestelijke en lichamelijke problemen te maken hebben gekregen.

Om de sleutel te vinden van een oprechte sfeer, ambiance, vriendschap en er onvoorwaardelijk voor elkaar te zijn, daar hoeven de brouwerijen, slijterijen en de vinologen, wat mij betreft geen sleutelrol in te spelen.

Ik wens u een zonnige lente toe!

Yoka Boshoff

Speciaal gericht tegen de veeldrinkers MINIMUMPRIJS PER EENHEID ALCOHOL

Mei vorig jaar nam het Schotse parlement een wet aan ter invoering van een minimumprijs per eenheid alcohol. Na het aannemen ervan, verplaatste de oppositie ertegen zich naar het Europese parlement en de Europese Commissie. Er is echter een veelheid aan wetenschappelijk bewijs dat dit de meest selectieve aanpak van alcoholproblemen is.

De alcoholconsumptie binnen de Europese Unie is bijna tweemaal zo hoog als het wereldgemiddelde. Terwijl de alcoholconsumptie in de traditionele wijnlanden de afgelopen dertig jaar flink is gedaald, is die in Groot-Brittannië sterk gestegen. Schotland spant daarbij de kroon. De ziekenhuisopnamen veroorzaakt door alcohol zijn sinds het begin van de jaren tachtig verviervoudigd, en de sterfgevallen verdubbeld. Alcohol is de op één na grootste kostenfactor in de gezondheidszorg geworden.

In 2009 bracht de Schotse deelregering de nota "Changing Scotland's Relationship with Alcohol" uit. Een nota vergelijkbaar met de Nederlandse alcoholnota van 1986. In 2007 had een commissie van Schotse artsen (SHAAP) in een rapport geconcludeerd dat een minimumprijs per eenheid alcohol de meest selectieve methode is om veeldrinkers aan te pakken.

Minimumprijs legt bodem onder stuntaanbiedingen

Het van overheidswege vaststellen van een minimumprijs, leidt tot een prijsverhoging van alle drank die goedkoper is dan die minimumprijs. Wanneer het minimum wordt vastgelegd op 90 procent van de reguliere prijs, worden stuntaanbiedingen met meer dan 10 procent korting onmogelijk. Wanneer de minimumprijs geldt per eenheid alcohol, wordt bovendien voor de veeldrinkers uitwijken naar dranken met een hoger alcoholgehalte zinloos.

Onderzoek door een team van de universiteit van Sheffield heeft meer licht gebracht met betrekking tot de relatie tussen prijs, consumptieniveau en maatschappelijke schade van alcoholhoudende dranken. Uit onderzoek in de Canadese provincie Saskatchewan was al gebleken dat jongeren en zware drinkers zich het meest door de prijs laten leiden. Vervallen van de stuntaanbiedingen, stelt hen voor de keuze om hetzij minder te gaan drinken, hetzij meer geld aan drank uit te geven. Scholieren beschikken vaak over beperkte financiële middelen, en zullen daardoor gedwongen minder gaan drinken.

Lichte en matige drinkers lopen minder snel tegen financiële beperkingen aan. Zij blijken dan ook gemiddeld duurdere dranken te kopen. Vaak zijn dat dranken waar de invoering van een minimumprijs per eenheid alcohol geen enkel effect op heeft. Het invoeren van een minimumprijs per eenheid alcohol, treft dus vooral de forse drinkers. Degenen die om gezondheidsredenen hun consumptie toch al zouden moeten matigen.

De maatschappelijke schade zou

volgens het onderzoek van Sheffield fors af kunnen nemen. Een minimumprijs van 50 pence per eenheid alcohol, zou op termijn leiden tot een afname van de voortijdige sterfte met 300 gevallen per jaar. De maatschappelijke schade zou op termijn met 940 miljoen pond per jaar kunnen afnemen.

Oppositie op Europees niveau

Toen de commercieel belanghebbenden bij de alcoholomzet bij het Schotse parlement geen gehoor hadden gekregen, gingen zij op Europees niveau de minimumprijs aanvechten. In september hield het Europese Parlement een hoorzitting, waar de organisaties van whiskystokers, bierbrouwers, wijnproducenten enzovoorts allen kwamen opdraven.

Zij stelden dat de minimumprijs een belemmering voor de handelsvrijheid vormt, dus als protectionistisch beschouwd moet worden. Dat argument werd afgewezen omdat regeringen aan de handelsvrijheid beperkingen mogen opleggen indien daar zwaarwegende redenen voor zijn, bijvoorbeeld betreffende de volksgezondheid.

Ook zou de minimumprijs de import zwaarder treffen dan de lokale productie. Wederom het argument van protectionisme dus. Ook deze redenering werd afgewezen, omdat binnenlandse producenten in gelijke mate getroffen worden als buitenlandse.

Tenslotte zou de maatregel bestaande producenten beschermen tegen nieuwkomers. Nieuwe producenten en importeurs zouden om een aandeel van de markt te veroveren, gebruik moeten kunnen maken van tijdelijk verlaagde prijzen. Dit argument werd in theorie erkend, maar daar werd tegenin gebracht dat in de praktijk nieuwe producten altijd starten in

een hogere prijsklasse dan waarin zij uiteindelijk terecht komen. Verder geldt ook hier het argument dat regeringen in het belang van de volksgezondheid beperkingen aan de handelsvrijheid mogen opleggen.

Positieve effecten

Er staat de producenten van goedkope bieren en wijnen, die door het uitvaardigen van een minimumprijs getroffen worden, altijd nog één weg open om goedkoop te kunnen aanbieden. Namelijk verlaging van het alcoholgehalte van hun product. Wanneer de gedronken hoeveelheid dan niet toeneemt, krijgt de consument minder alcohol binnen. Op wat langere termijn is dat goed voor zijn gezondheid.

Van de invoering van een minimumprijs per eenheid alcohol, zal de bezoeker van de horeca weinig merken, omdat daar de prijzen hoog zijn. Degene die zijn drank thuis wil consumeren, zal in diverse supermarkten wel met hogere prijzen geconfronteerd worden. De concurrentiepositie van de horeca tegenover de supermarkten wordt door de maatregel dus versterkt. Als dat resulteert in een lager thuisverbruik, wordt het doel van de maatregel bereikt.

Het voordeel van een minimumprijs per eenheid alcohol boven een algemene accijnsverhoging, ligt in het feit dat de dranken die het meeste bijdragen aan de maatschappelijke schade, ook de meeste lasten daarvan gaan dragen. Een accijnsverhoging van bijvoorbeeld 30 procent, treft het dagelijkse biertje even zwaar als de champagne van oudejaarsavond. Maar dat dagelijkse biertje is maatschappelijk een veel groter probleem dan die fles champagne van oudejaarsavond.

Eigenlijk zou alle accijns per procent alcohol berekend moeten worden. En dan ook ieder jaar een inflatiecorrectie erop.

Dingeman Korf

Wijn per definitie slecht middel tegen gehoorverlies

In het dagblad Trouw, dat gewoonlijk zeer degelijk is in zijn berichtgeving, troffen wij op 22 februari een domme onnauwkeurigheid in een kop. Die kop luidde "Rode wijn beschermt ook tegen gehoorverlies". Het onderzoek waaraan gerefereerd werd ging echter over resveratrol, niet over rode wijn.

Nu komt resveratrol inderdaad in rode wijn voor. Maar ook in blauwe druiven, appels, uien, zwarte thee en diverse groenten. Bovendien is het gehalte aan resveratrol in wijn sterk variabel. Dat hangt af van het gebruikte druivenras. Concord druiven hebben het hoogste gehalte. De kop

had dus beter kunnen luiden "Diverse groenten en fruitsoorten beschermen tegen gehoorverlies". Overigens wordt in de tekst van het bericht wel gemeld dat resveratrol voorkomt in "rode" druiven.

Verder was het onderzoek uitgevoerd met uitsluitend ratten. Dus is het nog helemaal de vraag of het bij mensen ook zo werkt.

Wij vermoeden dat de kop boven het bericht gemaakt is door een journalist die wel van een wijntje houdt. Want waarom wordt anders dit soort slecht gefundeerde reclame voor wijn in stand gehouden?

Wiet gevaar voor omwonenden

Wiet (cannabis) is niet alleen gevaarlijk voor de gebruikers. In het verkeer leidt wietgebruik tot gevaar voor mede-weggebruikers. En wietkwekerijen staan nogal eens in brand, wat gevaar voor de omwonenden oplevert.

De afgelopen maanden ontving de redactie van de GO diverse krantenknipsels over branden in wietkwekerijen. Die branden traden verspreid over het gehele land op. Van Den Helder, Wijk aan Zee en Naaldwijk in het westen, tot Groningen, Hoogeveen en Weert in het oosten.

In de binnenstad van Groningen was er ook nog een geval van bijna-brand. Monteurs van netwerkbeheerder Enexis brandden hun vingers aan gloeiend hete zekeringen in de meterkast van een pand waar de politie een kwekerij ontruimde. Politie en monteurs noemden de situatie levensgevaarlijk. De brand had ieder moment kunnen uitbreken. Dat had groot gevaar voor de omwonenden opgeleverd. Bij een ontruiming in Tolbert werd een vergelijkbare gevaarlijke situatie aangetroffen.

De situatie in Hoogeveen had op een ander tijdstip ook veel gevaar kunnen opleveren. Hij was namelijk gevestigd boven een restaurant. Gelukkig brak hij uit tussen drie en vier uur in de ochtend. Als de brand door het plafond was gebroken bij een vol restaurant waren de gevolgen ernstiger geweest.

Volgens het elektriciteitsbedrijf is de oorzaak meestal het ondeskundig aanleggen van een illegale aansluiting (buiten de meter om).

EEN KWART MILJOEN
KINDEREN HEEFT ALCOHOL-
VERSLAAFDE OUDERS

KINDEREN MET ADHD RAKEN VAKER VERSLAAFD

Tieners die lijden aan ADHD raken vaker verslaafd dan hun leeftijdsgenoten zonder die stoornis. Dat blijkt uit een onderzoek door een team van de universiteit van Boston (VS) onder leiding van dr. B. Molina.

Onderzoeker Molina en zijn team volgden acht jaar lang de ontwikkeling van zeshonderd Amerikaanse jongeren. Op vijftienjarige leeftijd dronk 35 procent van de jongeren met ADHD wel eens alcohol. Bij hun niet-hyperactieve leeftijdsgenoten was dat "slechts" 20 procent.

De ontwikkeling naar verslaving verliep snel. Op 17-jarige leeftijd waren er al verslaafden onder de ADHD-ers. Overigens trad bij hen vooral verslaving aan cannabis op (17 procent), tegenover slechts enkele gevallen van alcoholverslaving. Bij jongeren zonder stoornis raakte 3 procent verslaafd aan cannabis.

Hier zien wij dus een duidelijk geval van verslaving veroorzaakt door een geestelijke storing. Het omgekeerde komt ook voor, de ontwikkeling van een storing (tot een psychose toe) door langdurig fors gebruik van een roesmiddel.

BEZUINIGING IN DE ZORG : MINDER VERSLAAFDEN GEHOLPEN

Volgens de cijfers van de Stichting Informatievoorziening Zorg (IVZ) is het aantal hulpvragen voor verslavingszorg in 2012 flink afgenomen. Niets wijst er echter op dat het aantal verslaafden is afgenomen. De eigen bijdrage heeft verslaafden weerhouden hulp te zoeken.

Het was in de geestelijke gezondheidszorg (GGZ) al gevreesd, en vanuit sommige instellingen aan het begin van het jaar min of meer voorspeld : de invoering van de eigen bijdrage zou patiënten ervan weerhouden om hulp te zoeken. Nu de cijfers bekend worden, blijkt de verwachting bewaarheid te worden.

Diverse instellingen, verspreid over het land, melden over 2012 een afname van het aantal hulpvragers. De eigen bijdrage werd vorig jaar ingevoerd om de zorgkosten voor de overheid in de hand te houden. Onder andere GGZ Nederland voerde een felle strijd tegen dit beleid, en dreigde zelfs met een rechtszaak.

Er kwam een nieuwe regering, en de gesprekken over de zorgkosten werden hervat. Het grootste deel van de maatregelen kwam te vervallen.

Alleen voor de behandeling van lichte psychische problemen geldt dit jaar, net als in 2012 een eigen bijdrage van 20 euro per consult. In de eerste twee maanden van dit jaar is het aantal hulpvragers met 20 procent gestegen vergeleken met vorig jaar.

En dit...

... was een advocaat die zijn kennis van de wet niet in praktijk bracht.

Het betrof de 52-jarige J.L. uit Groningen. Hij reed vorig jaar herfst op een zebraapad twee mensen aan, waarvan één in een rolstoel zat. Zij raakten alle twee ernstig gewond. De bestuurder reed na het ongeluk echter door. Hij werd snel opgespoord en bleek meer dan 2 promille alcohol in zijn bloed te hebben.

Voor de rechter erkende de man dat hij de avond en nacht voorafgaand aan het ongeluk wijn had gedronken. Ook meldde hij een drankprobleem te hebben waarvoor hij in behandeling is.

Het Openbaar Ministerie eiste een celstraf van 18 maanden, waarvan zes voorwaardelijk, en een rijontzegging van vier jaar. De Orde van Advocaten is een procedure tot schrappen van J.L. begonnen.

Drank maakt veel kapot, ook carrières

* * *

... was een geval van alcoholische slaperigheid.

Het overkwam een 21-jarige inwoner van Wildervank. Die was op zaterdagavond in Veendam gaan stappen. De alcohol had hem zo versuft dat hij op het toilet in slaap viel.

Even na twee uur 's nachts werd hij wakker op de wc-pot. Hij schrok, want alles was donker en verlaten. Het café was afgesloten en de slaperige stapper zat ingesloten. Gelukkig had hij zijn telefoon bij zich.

Hij belde 112, waarop de politie contact zocht met de eigenaar van het café. Die wist de onfortuinlijke stapper naar de nooduitgang te praten zodat hij naar buiten kon.

Alcohol kan vreemde zaken oproepen

* * *

... was een automobilist die volledig lak had aan de maximumsnelheid.

Het betrof een 30-jarige Poolse bestuurder die in het Betuwse dorp Ingen de aandacht van de politie trok toen hij hen met grote snelheid tegemoet kwam.

De agenten keerden om en gingen de Pool achterna. Die vluchtte een

woonwijk in.

De man scheurde met snelheden van meer dan 100 km per uur door de 30-km wijk. Uiteindelijk parkeerde hij zijn auto op de oprit van een woning en probeerde lopend te ontkomen. Hij werd echter gegrepen en meegevoerd naar het bureau. Daar werd geconstateerd dat hij flink gedronken had. Zijn rijbewijs moest hij afgeven.

Je moet er niet aan denken wat er had kunnen gebeuren bij 100 km per uur door een woonwijk

* * *

... was eind maart in Joure een typisch geval van horeca-agressie.

De dader was een 20-jarige Groninger die in Joure was gaan stappen. Hij dronk teveel alcohol en kreeg ruzie met een 32-jarige inwoner van Terkaple. De ruzie liep volledig uit de hand.

De Groninger sloeg een stuk uit zijn bierglas en bewerkte de Fries met het restant. Die raakte gewond aan het hoofd, evenals een andere cafébezoeker die tussenbeide wilde komen.

De Groninger werd door de politie ingerekend en mocht voorlopig op het bureau blijven. Hoezo gezelligheid na een paar drankjes ?

Verschijsing G O

Voor het eerstkomende nummer van dit blad is 12 juli gepland als verschijningsdatum. Copij voor dat nummer graag uiterlijk 26 mei bij de redacteur.

Begunstigersdag 2013

Ook dit jaar organiseert Stichting ANGOB haar jaarlijkse begunstigersdag in September. Omdat het openmonumenten weekend op 14 en 15 september valt, is voor onze begunstigersdag gekozen voor 21 september.

Het ochtendprogramma omvat onder andere de statutair verplichte onderdelen. Het middagprogramma is nog niet definitief vastgesteld. Wij willen o.a. aandacht schenken aan het 80-jarig bestaan van 't Spoek. Eventuele suggesties kunnen nog worden ingediend bij de secretaris : Rob Peereboom, Bergeonstraat 1 , 1851 KB Heiloo, tel. 072-53 35 192, of per e-mail : secretaris@angob.nl

Duitse bierbrouwers verkochten minder

De bierverkoop van Duitse brouwers in 2012 lag 1,8 procent lager dan in 2011. Nog altijd een enorme plas : 96,5 miljoen hectoliter. Dat is het laagste niveau sinds de Duitse hereniging in 1990.

Bijna 84 procent, 81 miljoen hectoliter was bestemd voor de Duitse thuismarkt. De rest ging naar andere EU-landen en enkele landen buiten Europa. De daling van de afzet is al een paar jaar gaande, in 2006 bedroeg de afzet nog bijna 107 miljoen hectoliter.

Een woordvoerster van het Duitse ministerie van volksgezondheid geeft enkele redenen aan die bijgedragen kunnen hebben aan de vermindering. Als eerste noemt zij een toename van het risicobewustzijn met betrekking tot alcohol door de campagnes van de laatste jaren. Als tweede de toename van het aantal mensen dat wil afslanken. Deze mensen minderen hun bierconsumptie, maar vervangen dat bier vaak door wijn. Als derde reden het steeds strengere optreden tegen alcohol in het verkeer.

OUDEREN FYSIEK GEVOELIGER VOOR ALCOHOL

Bij ouderen heeft alcohol meer gevolgen voor het functioneren dan bij jongeren. Zij hebben als ze veel drinken vaker en ernstiger last van geheugenverlies en coördinatieproblemen. Aldus de uitkomst van een onderzoek van de Amerikaanse Baylor Universiteit.

Vanouds is bekend dat ouderen vaker vallen, dat de gevolgen van een val ernstiger zijn en dat zij vergeetachtig worden. Dat laatste vaak ook zonder dat er sprake is van dementie of van Alzheimer. Eenvoudig vergeten om bijvoorbeeld je medicijnen (op tijd) in te nemen is een voorbeeld daarvan. Een onderzoeksgroep onder leiding van dr. D.B. Matthews van de Baylor Universiteit in Waco (Texas) heeft de rol van alcohol bij dit proces nagegaan.

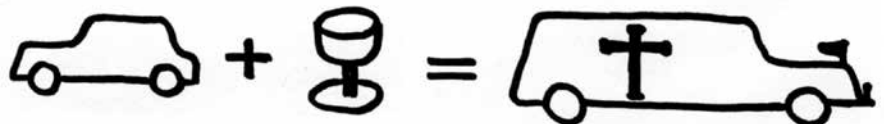
Eerder onderzoek had al uitgewezen dat 1 tot 3 procent van de 65-plussers in Texas lijdt aan een alcoholziekte (van levercirrhose tot verslaving). Riskant drinkgedrag wordt vertoond door 13 procent van de mannen en 8

procent van de vrouwen boven de 65 jaar. Dit gaat een steeds groter probleem worden. De vooruitgang van medische en voedingswetenschappen en van de zorg, zullen er toe leiden dat in 2030 de 65-plussers 20 procent van de bevolking van de VS zullen uitmaken.

De onderzoeksgroep concentreerde zich op de neurobiologische aspecten van veroudering. Experimenteel onderzoek werd uitgevoerd met ratten als proefdieren. Daarbij bleek dat de verstoring van de spiercoördinatie door alcohol, sterk toenam met de leeftijd.

Bij mensen constateerden de onderzoekers dat geheugen- en gedragsveranderingen na matig alcoholgebruik, dus zonder dat er sprake was van "onder de invloed zijn", sterker naar voren kwamen met toenemende leeftijd.

De eindconclusie van de onderzoekers is dat het zenuwstelsel, inclusief het brein, met toenemende leeftijd steeds minder bestand is tegen verstoring door alcohol.

HOE GAAT HET NU MET

In de GO van September schreef ik over een nieuwe buurvrouw die verslaafd is aan alcohol. Zij heeft de gewoonte om schuurtjes en huizen binnen te sluipen en daar drank weg te nemen. Het stukje eindigde ermee dat zij bewusteloos in huis lag en door een ambulance werd afgevoerd. Ik sprak de hoop uit dat zij er snel weer bovenop zou komen.

Na enkele weken opgenomen te zijn geweest, was buurvrouw weer thuis. Met een refusal-kuur. Een tijdje leek het goed te gaan, maar helaas volgde een terugval. Ze verdween weer voor een tijdje in een zorginstelling. Daarna pakte zij zich goed op. Zij kreeg een vriend in een ander deel van het land.

Op een ijzige winteravond heeft hij het uitgemaakt. Daarop is zij van de kade gesprongen. Heel riskant als je niet kunt zwemmen. Een scholier die net langskwam hoorde hulpgeroep en sloeg meteen alarm, terwijl hij de drenkelinge aan de praat hield totdat zij

gered werd.

In een kranteninterview vraagt de jonge held zich af hoe het nu gaat met de bijna verdrinken dame. Dat kunnen wij als haar burens hem wel vertellen: het gaat niet goed. Ongevraagd betreedt zij achtertuinen en huizen. Als de bewoners de politie roepen, brengt die haar weer thuis. Ze ziet er erg ziek uit, grauw en grijs, stinkend en gebogen. De bus van de doktersdienst staat regelmatig in de straat.

Sinds ik voorgaande regels schreef, zit buurvrouw alweer in de opvang van de verslavingszorg. Van de week was zij even thuis, onder begeleiding, om spullen op te halen. Zij liep te wankelen, en een buurvrouw die haar groette schold zij uit. Haar directe buurvrouw hoort haar 's nachts soms roepen. Anderen in de buurt zeggen : "Door haar leven wij nu in een gevangenis, want we moeten alle deuren op slot houden".

WEER NIEUW GENEESMIDDEL TEGEN ALCOHOLVERSLAVING

Op 1 maart van dit jaar maakte het farmaceutische bedrijf Lundbeck bekend dat zijn product Selincro goedkeuring van de Europese Commissie had verkregen voor toepassing tegen alcoholzucht. Evenals het nieuwe behandelmiddel Baclofen, waarover wij mei 2011 berichtten, gaat het om een product dat voor andere toepassingen al langer in gebruik is.

De goedkeuring voor Selincro is verleend op grond van een drietal "dubbelblinde" onderzoeken naar de werkzaamheid en veiligheid van het product. Daarbij waren in totaal ruim 2.000 proefpersonen betrokken. De stof werd over het algemeen goed verdragen, bijwerkingen waren licht en van voorbijgaande aard.

Proefpersonen die behandeld werden met Selincro, gingen drastisch minder alcohol drinken. Het effect werd vrij langzaam zichtbaar. Na één maand hadden de proefpersonen hun alcoholgebruik gemiddeld met 40 procent verminderd, en na zes maanden met gemiddeld 60 procent.

Selincro verzwakt de drang tot alcoholgebruik, en vermindert daardoor de kans op door blijven drinken. Uit de hand lopen van het alcoholgebruik wordt daardoor tegengegaan. Verstokte voorstanders van matig alcoholgebruik suggereren zelfs dat een preventief pilletje voorafgaand aan het uitgaan, problemen kan voorkomen!

Lundbeck zal Selincro op de markt brengen als onderdeel van een nieuwe behandelingsmethode die naast het gebruik van het medicijn, ook een permanente psychosociale ondersteuning omvat. Dat zullen bovengenoemde uitgaanders echter niet willen.

De verwachting is dat Selincro midden 2013 op de markt gebracht gaat worden. Allereerst in de Scandinavische landen, Lundbeck is per slot van rekening een Scandinavisch bedrijf. Later in het jaar hoopt men het ook in andere Europese landen op de markt te brengen.

Selincro is farmacologisch gezien een opium antagonist. De stof wordt tot nu toe gebruikt in de diergeneeskunde voor het beëindigen van een narcose. De stof is al in 1974 ontdekt en geïsoleerd. Net als bij Baclofen zijn de octrooien dus allang verlopen (Baclofen dateert van 1968).

Zowel de "oude" stoffen Baclofen en Selincro, als de "nieuwe" stof Campral (1988) verminderen de zucht naar alcohol. Zij ondersteunen de wilskracht om nee te zeggen tegen een aangeboden alcoholisch drankje. Daarmee verschilt de werking van het oude middel Refusal dat direct op de stofwisseling werkt.

Refusal blokkeert de afbraak van alcohol in de lever. Daardoor blijft die afbraak steken bij het tussenproduct acetaldehyde. Iemand die refusal gebruikt en toch alcohol consumeert, krijgt daardoor te maken met de zeer onaangename effecten van vergiftiging door acetaldehyde. Medisch gesproken: refusal roept een aversie tegen alcohol op.

Baclofen, Campral en Selincro werken alle drie via het limbisch systeem van de hersenen. Dat is het deel van de hersenen dat betrokken is bij emoties en instinctieve reacties. De middelen verminderen de "zucht", het onbedwingbare verlangen naar het effect van het roesmiddel. Het probleem bij verslaving is namelijk het feit dat veel patiënten wel willen stoppen, maar het niet kunnen. Dat betekent dat het limbisch systeem in de hersenen het rationele systeem overheerst.

Baclofen, Campral en Selincro werken daardoor alleen effectief na psychotherapie gericht op het opbouwen en versterken van de wil om te stoppen of te minderen. Het rationele systeem van de hersenen moet versterkt worden, want de wil om verstandig te handelen is onontbeerlijk. De middelen moeten dan jarenlang ingenomen blijven worden, en intensieve psychosociale begeleiding is vereist. Dit in tegenstelling tot het effect van refusal.

Onlangs is uit langlopend onderzoek van Campral bekend geworden dat slechts één op de vijf alcoholisten er blijvend baat bij heeft. Ook Baclofen werkt niet bij alle verslaafden. Van Selincro dient dit afgewacht te worden.

Excessief alcoholgebruik is vooral een probleem van de Westerse wereld. In Europa kampen meer dan

14 miljoen inwoners met problematisch alcoholgebruik. Daar wordt nauwelijks iets tegen gedaan. Alcoholgebruik is van oudsher een cultureel geaccepteerde gewoonte, en de grens tussen aanvaardbaar en onaanvaardbaar gebruik is vaag en afhankelijk van de omstandigheden. Daardoor ontvangt slechts acht procent van de patiënten enige vorm van behandeling. Er ligt dus nog een enorme markt braak voor een effectief middel.

Alcoholfirma's sponsoren muziekfestivals in Zweden

Zweedse alcoholfirma's ontduiken op grote schaal de bepaling dat zij zich in hun reclame niet tot jongeren mogen richten. Dat doen zij door het sponsoren van muziekfestivals waar de meerderheid van de bezoekers jonger is dan 25 jaar. Maar liefst 43 procent van die festivals wordt gesponsord door een alcoholfirma. Aldus blijkt uit een onderzoek van bureau IQ naar de sponsoring van muziekfestivals.

Bierfirma's zijn het vaakst prominent aanwezig op muziekfestivals voor jonge mensen. Bier is ook de favoriete drank in de leeftijdscategorie beneden 25 jaar. Dat doet de vraag rijzen in hoeverre hiertussen een relatie van oorzaak en gevolg bestaat. Is bier populair als gevolg van de sponsoring, of zoeken de sponsors dat publiek op waarbij bier populair is?

Een verdachte omstandigheid is het feit dat de alcoholfirma's veel minder actief zijn met sponsoren van muziekfestivals waar het publiek overwegend ouder is dan 25 jaar. De meerderheid van de sponsors richt zich specifiek op festivals voor een jeugdig publiek. Dat duidt wel sterk op omzeilen van de leeftijdsgrens.

Albert Heijn houdt invoering Ageviewer tegen

Ongeveer zeventig franchisenemers van Albert Heijn staan klaar om het leeftijdscontrolesysteem Ageviewer bij elke kassa te installeren. Dat zou de leeftijdscontrole van alcoholkopers sterk verbeteren. Het hoofdkantoor houdt echter de boot af. Het noemt het systeem klantenvriendelijk.

Begin februari riepen GGD Nederland, het Trimbos Instituut en STAP de Nederlandse supermarkten al op om Ageviewer te installeren. Daarmee zou de bijzonder slechte naleving van de leeftijdsgrens voor het kopen van alcohol, enorm verbeterd kunnen worden. Jongelui vertellen elkaar hun ervaringen. Dus is het wel zaak dat alle supermarkten in een gemeente meedoen, want als er één niet meedoet, is dat binnen de kortste keren bekend.

Tot nu toe wordt in de supermarkten over leeftijdscontrole beslist door de caissières. Die moeten aan (te) jong uitziende kopers legitimatie vragen. Soms wordt de controle van de ID-kaart uitgevoerd met een ID-scanner. Dat apparaatje rekent de geboortedatum om tot een leeftijd.

Bij het Ageviewer systeem blokkeert de kassa automatisch zodra er drank gescand wordt. Een controleur op afstand bekijkt de koper dan via een webcam, en kan of de kassa vrij maken of de ID-kaart van de koper vragen. De controleur op afstand is in tegenstelling tot de caissière voor de koper anoniem, en niet vatbaar voor intimidatie. Daardoor wordt de druk op de caissière weggenomen.

Het argument van AH dat de Ageviewer klantenvriendelijk zou zijn, gaat niet op. Als de caissières systematisch van alle jong uitziende alcoholkopers de ID-kaart zouden opvragen, geeft dat minstens evenveel oponthoud bij de kassa's. Als de kopers in discussie gaan met de caissières wordt het oponthoud zelfs groter. Het systeem dat Albert Heijn wil handhaven, is net zo klantenvriendelijk, maar daarnaast ook nog eens personeel onvriendelijk.